

Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Szkolna 2, 58 – 530 Kowary, tel. 757182571,
mbpkowary@gmail.com, www.mbpkowary.pl

**SPRAWOZDANIE OPISOWE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W KOWARACH
ZA ROK 2020**

I. Status formalno – prawny biblioteki:

Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach jako samorządowa instytucja kultury działa od 29 września 1991 r. na podstawie uchwały Nr XI/67/99 Rady Miejskiej Kowary z dnia 29 września 1991 r

Biblioteka jako jednostka organizacyjna Gminy Miejskiej Kowary, posiada osobowość prawną, funkcjonuje w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. nr 85 , poz. 539 z późniejszymi zmianami),
- Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. nr 13 z dnia 10 lutego 1996 r. poz. 74 z późniejszymi zmianami),
- Ustawę z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych Dz. U. nr 155 z dnia 19 grudnia 1998 r., poz. 1014 z późniejszymi zmianami),
- Ustawę z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej Dz. U. nr 114, poz. 493 z późniejszymi zmianami),
- Wpis do Rejestru Instytucji Kultury Urzędu Miejskiego w Kowarach pod nr 2
- Statut Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach

Biblioteka wszystkie swoje zadania realizowała w roku 2020 w siedzibie głównej w Kowarach, przy ulicy Szkolnej 2, oraz w Filii Nr 1 w Wojkowie. Wypełniając działalność statutową oraz podejmując działania niestandardowe Miejska Biblioteka niezmiennie służy mieszkańcom Kowar upowszechniając i promując czytelnictwo, prowadząc działalność informacyjną oraz kulturalno – oświatową. Z usług naszych placówek korzystają również mieszkańcy sąsiednich gmin (Kostrzyca, Miłków, Mysłakowice, Gryfów), jak również innych miast: Jelenia Góra, Kamienna Góra, Wałbrzych, Żarów.)

II. Sieć placówek bibliotecznych na terenie miasta Kowary tworzą:

- Biblioteka Główna, w której mieści się wypożyczalnia i czytelnia, mieści się w budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach. Zajmowała w roku 2020 dwa pomieszczenia o łącznej powierzchni 83,49 m²

- Filia biblioteczna Nr 1 zajmowała jedno pomieszczenie o powierzchni 45,51 m² w budynku Ośrodka Wojków. Biblioteka na podstawie umowy najmu ponosiła koszty najmu i opłat eksploatacyjnych.

III. Działalność biblioteki i filii w 2020 r.:

Biblioteka Główna była otwarta pięć dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, w godzinach:

poniedziałek 10.00-18.00

wtorek 10.00-18.00

środa 12.00-18.00

czwartek 10.00-18.00

piątek 10.00-18.00

Filia biblioteki była otwarta trzy dni w tygodniu, w godzinach:

poniedziałek: 14.00-16.00

środa:10.00-12.00

piątek 14.00-18.00

W okresie pandemii zostały wprowadzone zmienione godziny dostępności biblioteki dla użytkowników:

Biblioteka Główna:

poniedziałek 10.00-16.00

wtorek 12.00-18.00

środa 12.00-18.00

czwartek 10.00-16.00

piątek 10.00-16.00

Filia biblioteki była otwarta dwa dni w tygodniu, w godzinach:

poniedziałek: 10.00-12.00

środa:15.00-17.00

IV. Pracownicy biblioteki:

W bibliotece ogółem zatrudnionych jest dwóch bibliotekarzy, jeden pracownik administracyjny, jednostką kieruje dyrektor.

Grupa pracowników w	Liczba pełnozatrudnionych (w osobach)	Liczba niepełnozatrudnionych (w osobach)	Razem pełno i niepełnozatrudnionych (w osobach)	Ogółem Etaty przeliczeniowe
Pracownicy merytoryczni (w tym dyrektor)	3	0	0	3
Pracownicy administracji	0	1	0	0,25
Pracownicy obsługi	0	0	0	0
Razem	3	1	4	3,25

Szkolenia pracowników:

Pracownicy służby bibliotecznej, administracyjnej łącznie z dyrektorem każdego roku doskonalą swoje umiejętności zawodowe, uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach, seminariach, konferencjach oraz warsztatach. W 2020 roku 4 pracowników uczestniczyło w szkoleniach, (łącznie 85 godzin).

Szkolenia dotyczyły m. in.: następujących zagadnień:

- Akcja bilans 2019 w instytucjach kultury, zmiany w przepisach w 2019 r i na rok 2020,
- Ochrona danych osobowych w bibliotece,
- Aspekty organizacyjno – prawne bibliotek publicznych (z uwzględnieniem zmian ustawowych),
- Działalność instytucji kultury w 2020 r z punktu widzenia kontroli RIO oraz Urzędu Skarbowego
- Szkolenie dotyczące archiwizacji dokumentów i materiałów bibliotecznych
- Komiks w instytucji kultury i szkole
- Szkolenie moderatorów DKK,
- Szkolenie z zakresu BHP i POŻ

V. Modernizacja, remonty, wyposażenie

a. Remonty/ malowania/ adaptacje

W 2020 roku w bibliotece nie przeprowadzano żadnych remontów ani modernizacji pomieszczeń.

7 października 2020 r zawarta została umowa użyczenia lokalu pomiędzy: Gminą Miejską Kowary, ul. 1 Maja 1A, 58-530 Kowary a Miejską Bibliotekę Publiczną. Umowa została zawarta na podstawie uchwały Nr XXV/162/20 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 30 lipca 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na użyczenie w trybie bezprzetargowym nieruchomości lokalowej stanowiącej własność Gminy Miejskiej Kowary na rzecz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach oraz Zarządzenia Nr 110/2020 Burmistrza Miasta Kowary z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie oddania w użyczenie w trybie bezprzetargowym na okres 30 lat nieruchomości lokalowej stanowiącej własność Gminy Miejskiej Kowary na rzecz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach.

W użyczonym lokalu został przeprowadzony remont, w którym zlokalizowano filię biblioteki. Remont był zrealizowany jako jedno z działań projektu pt. "Odkrywanie Polsko-Niemieckich Tradycji Piwowarskich" współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020.

W związku z przeniesieniem lokalu filii biblioteki do nowych pomieszczeń i uruchomieniem filii od stycznia 2021 roku, przeprowadzono przeniesienie materiałów bibliotecznych, niezbędnych sprzętów stanowiących własność biblioteki do nowych lokali. Pomieszczenie do tej pory użytkowane zostało wysprzątane i oddane właścicielom. Obowiązująca umowa użytkowania lokalu przy Górnej 2 została rozwiązana.

b. Przystosowanie lokali do potrzeb osób niepełnosprawnych

Biblioteka główna znajduje się w budynku MOKu, który nie jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia biblioteki znajdują się na parterze budynku, jednak, osoba z niepełnosprawnością ruchową jest zmuszona pokonać kilka schodów. W roku sprawozdawczym Filia biblioteki Nr 1 posiadała wejście bezpośrednio z chodnika, dlatego wejście do pomieszczenia biblioteki nie stanowiło przeszkód dla osób niepełnosprawnych.

c. Wyposażenie

W roku sprawozdawczym zakupiono następujące wyposażenie na potrzeby bieżącej działalności:

- regały uzupełniające do Filii Nr 1 w Wojkowie
- oprogramowanie Radix (moduły księgowo – kadrowe)

VI. Zbiory biblioteczne

Gromadzony w bibliotece księgozbiór ma charakter uniwersalny. W 2020 r. zakupiona została literatura piękna dla dorosłych, literatura piękna dla dzieci i młodzieży oraz popularnonaukowa.

W 2020 roku MBP w Kowarach wzbogaciła swoje zbiory o 1440 woluminów, z czego zakupiono 1318 woluminów.

Sposób nabycia	Książki zakup	
	Liczba w woluminach	Wartość w zł
Ogółem	1440	38037,10
W tym zakupiono ze środków samorządowych	1066	30000
Z dotacji Biblioteki Narodowej	252	7000
Pozostałe wpływy - dary,	122	1037,10

Wszystkie zbiory, które wpływały do MBP podlegały pełnemu opracowaniu. Na bieżąco był aktualizowany jest katalog on-line – wprowadzane są nowe rekordy. Jednocześnie prowadzone jest katalogowanie retrospektywne. Ewidencja zbiorów jest automatyczna, przy użyciu kodów kreskowych i czytników.

Zakup zbiorów bibliotecznych w 2020 roku oparty był na analizie rynku wydawniczego. Jednak potrzeby czytelnika są najważniejszym kryterium w doborze kupowanych książek. Biblioteka dokonuje wyboru nowości wydawniczych w następujący sposób: 1. Propozycje książkowe zgłaszane przez czytelników osobiście w placówkach biblioteki lub za pomocą zakładki „Zaproponuj książkę” umieszczonej na stronie MBP Kowary, 2. Poprzez przegląd propozycji wydawniczych Instytutu Książki, innych – publikowanych na stronach miesięczników literackich, audycjach radiowych lub innych informatorach kulturalnych, 3. Przegląd ofert wydawniczych. Stały dopływ nowości pozwala

nam na uzupełnienie i aktualizowanie księgozbioru. Zakupione zbiory wykorzystujemy do promocji czytelnictwa: organizujemy wystawki książek, spotkania czytelnicze, akcje czytelnicze w przestrzeni miejskiej, promujemy zakupione książki na naszej stronie internetowej i portalu społecznościowym.

Potrzeby i zainteresowania naszych czytelników nie zmieniły się znacząco. Nadal kupujemy książkę tradycyjną. Zainteresowania czytelnicze pozostają takie jak do tej pory. Dużym powodzeniem cieszą się książki regionalne i historyczne. Literatura obyczajowa i kryminalna jest najczęściej wypożyczana.

Na bieżąco zbiory są selekcjonowane pod względem zużycia i przydatności. W ciągu roku w siedzibie Biblioteki i jej fili usunięto ze zbiorów 1414 zniszczonych, zdezaktualizowanych woluminów.

Czasopisma

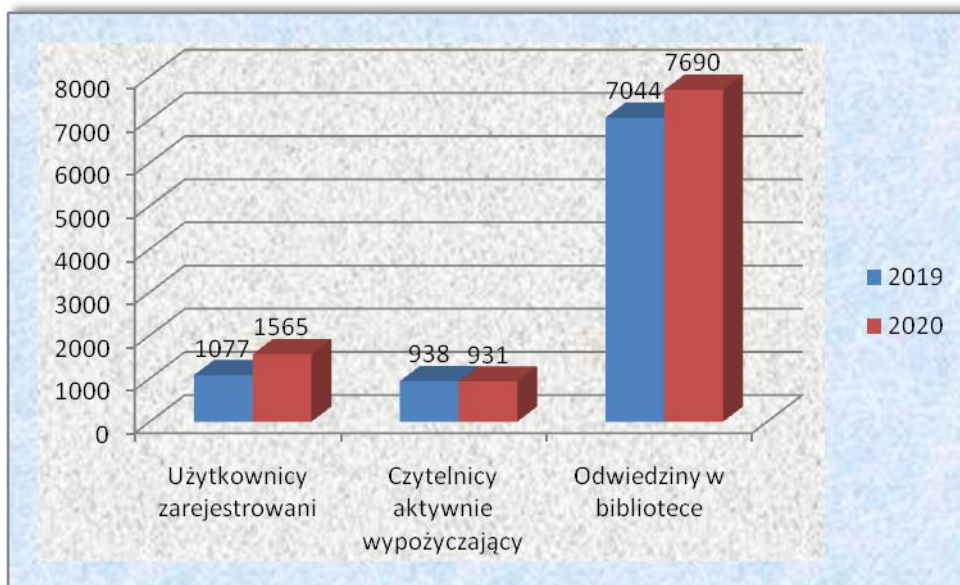
Biblioteka w 2020 roku prenumerowała 2 tytuły czasopism. Czytelnictwo prasy nie cieszy się u nas popularnością.

VII. Czytelnictwo

Biblioteka udostępnia swoje zbiory w wypożyczalniach i czytelni. Biblioteka obsługuje czytelników z różnych grup wiekowych i pochodzących ze zróżnicowanej struktury społeczno – zawodowej. W roku 2020 najważniejsze dane statystyczne prezentowały się następująco.

a. Użytkownicy biblioteki i odwiedziny w ciągu roku

Wyszczególnienie	Ogółem
<i>Użytkownicy zarejestrowani</i>	1565
<i>Czytelnicy aktywnie wypożyczający</i>	931
<i>Odwiedziny w bibliotece</i>	7690

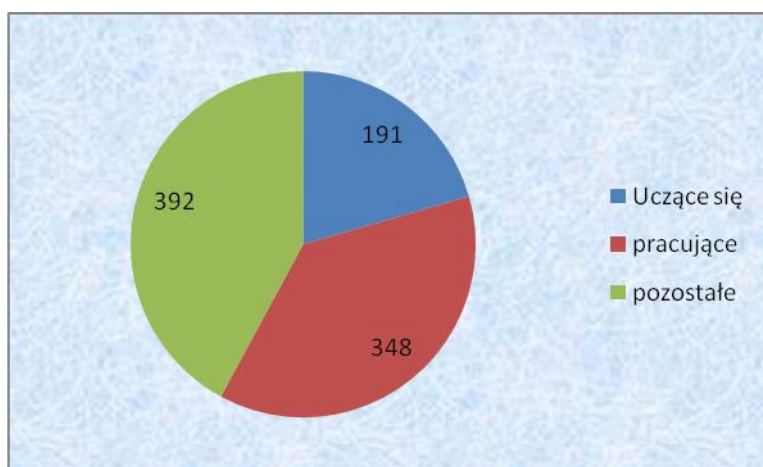

Rys.1. Użytkownicy biblioteki i odwiedziny w ciągu roku. Porównanie z 2019 rokiem

a. Czytelnicy aktywnie wypożyczający

Wg wieku	Ogółem	w wieku							
		Do 5 lat	6-12	13-15	16-19	20-24	25-44	45-60	Pow.60
Ogółem	931	58	118	55	34	12	192	193	269

Wg zajęcia	ogółem	Uczące się	pracujące	pozostałe
ogółem	931	191	348	392

Rys. 2. Czytelnicy aktywnie wypożyczający (wg zajęcia)

a. Udostępnienie księgozbioru

Książek: na zewnątrz: 20692

W 2020 roku obserwujemy wzrost liczby czytelników każdej grupie wiekowej, oprócz „do 5 lat” i „20-24”. W tych dwóch grupach wiekowych wskaźniki minimalnie się obniżyły. Dużo więcej czytelników mamy wśród seniorów pow. 60 lat i osób w przedziale wiekowym 45-60, w stosunku do zeszłego roku. Najmniej wypożyczały osoby uczące się (widoczny spadek) ale wzrosła liczba czytelników pracujących i seniorów. W stosunku do 2019 roku nastąpił wzrost wypożyczeń o ponad 1700.

VIII. Automatyzacja procesów bibliotecznych

W 2020 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach kontynuowała prace (rozpoczęte w 2017 r.) w zakresie automatyzacji procesów bibliotecznych wykorzystaniem specjalistycznego programu bibliotecznego. **MAK+** to elektroniczny i zintegrowany system biblioteczny, stworzony i ciągle rozwijany przez Instytut Książki, który służy do zarządzania biblioteką i jej zbiorami. System ten umożliwia tworzenie elektronicznego katalogu bibliotecznego oraz bazy użytkowników placówki, umożliwia również elektroniczną rejestrację wypożyczeń i udostępnień zasobów, a także prowadzenie statystyki bibliotecznej. System MAK+ jest rekomendowany przez Krajową Radę Biblioteczną. Jest również całkowicie zgodny z formatem MARC21 oraz spełnia wszystkie wymogi stawiane przez ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2014, poz. 1182) oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy, co zapewnia bezpieczeństwo gromadzonym danym użytkowników. To kompletny system biblioteczny, zawierający wszystkie aktualnie dostępne moduły systemu oraz funkcjonalności, umożliwiające kompleksową obsługę wszystkich procesów związanych z książką i czytelnikiem w bibliotece.

W 2019 roku założono elektroniczne księgi inwentarzowe. Przez cały 2020 rok bibliotekarze kontynuowali retrospektywne wprowadzanie zbiorów Biblioteki. Wszystkie działania dotyczące katalogowania kolejnych wpływów odbywa się na terenie Biblioteki głównej. Z uwagi na brak Internetu w filii w Wojkowie na chwilę obecną w tamtejszej placówce były jedynie katalogowane wpływy bieżące filii.

- a. Liczba skatalogowanych w księgozbiornym elektronicznym egzemplarzy w 2020 r – 2362
- b. Zbiory opracowane komputerowo (od II połowy 2017 r) jako procent liczby ogólnej zbiorów – 65%

W roku sprawozdawczym rozpoczęliśmy udostępnianie księgozbiornym za pomocą systemu MAK +. Udostępniliśmy naszym czytelnikom księgozbiór biblioteki online. Każdy z zapisanych

czytelników ma możliwość założenia konta elektronicznego, sprawdzenia historii swoich wypożyczeń, zarezerwowania książki i przedłużania wypożyczonych egzemplarzy.

Oprócz tego:

- weryfikacja poprawności opisów bibliograficznych zasobów biblioteki
- prezentacja nowości książkowych w katalogu internetowym
- porządkowanie księgozbioru (naprawa książek, wymiana obwolut, sprawdzanie aktualności poszczególnych pozycji na półkach i w katalogu, naklejanie i weryfikacja kodów kreskowych)

W 2020 roku wzrosła liczba odwiedzin strony internetowej MBP. Zarejestrowano 12813 wizyt użytkowników, tj. o 2867 więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Świadczy to o wzroście zainteresowania naszą ofertą i działalnością Biblioteki.

Ponadto w 2020 roku kowarska biblioteka prowadziła oficjalny profil na portalu społecznościowym Facebook, który cieszy się coraz większą popularnością.

IX. Obsługa specjalnych grup użytkowników bibliotek publicznych (w tym osób z niepełnosprawnością oraz seniorów).

- dostęp do biblioteki (informacja o ewentualnych barierach architektonicznych),

Biblioteka główna: Szkolna 2: Biblioteka zajmuje dwa pomieszczenia w budynku, którego gospodarzem jest Miejski Ośrodek Kultury. Pomieszczenia biblioteki znajdują się na parterze. Mimo tego, czytelnik musi pokonać kilkanaście schodów aby wejść do naszych pomieszczeń. Budynek MOK nie jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia biblioteki są bardzo małe. Większość powierzchni zajmują regały. W tych warunkach trudno zorganizować przestrzeń, która sprzyjałaby osobom z niepełnosprawnościami. Niedogodnością (która może wpływać na ilość korzystających) jest również położenie biblioteki. Biblioteka znajduje się w centrum dużej dzielnicy mieszkaniowej, ale jest oddalona od centrum i trzeba wejść na spore wzniesienie.

Filia: Górna 2: filia biblioteczna znajdowała się w lokalu użytkowanym przez bibliotekę. Pomieszczenie jest na parterze. Wejście do biblioteki bezpośrednio z chodnika, co pozwala na wjazd wózkiem inwalidzkim.

- zbiory przeznaczone dla osób z dysfunkcjami wzroku

Biblioteka posiada w swoich zbiorach książki z dużą czcionką. Z uwagi na bardzo mało zapytań nie zdecydowaliśmy się jeszcze na zakup audiobooków, e-booków i zbiorów licencjonowanych. Nie mamy również zgłoszeń z innych organizacji czy osób zainteresowanych, które sugerowałyby, że istnieje potrzeba zakupu tych specjalnych zbiorów.

- wyposażenie w sprzęt i oprogramowanie specjalistyczne

W bibliotece głównej posiadamy 3 komputery dostępne dla użytkowników. Ze względu na specyfikę lokalu (bardzo mała powierzchnia, brak miejsca do pracy indywidualnej, brak intymności) jest bardzo niewielka liczba osób, która wyraża chęć lub potrzebę skorzystania z komputerów biblioteki. Sporadycznie użytkownicy korzystają z drukarki. Nie posiadamy oprogramowań specjalistycznych.

W filii biblioteki nie ma komputerów ani łącza internetowego (stan na 31.12.2020)

- Informacja o współpracy (i jej charakterze) podejmowanej z organizacjami lub instytucjami wspierającymi osoby niepełnosprawne.

Od dwóch lat bardzo sprawnie współpracujemy z Warsztatami Terapii Zajęciowej. Uczestnikami warsztatów są osoby dorosłe upośledzeniami intelektualnymi. Spotkania odbywają się w bibliotece, ale także na terenie warsztatów w zależności od potrzeb i możliwości. W roku 2020 odbyło się 10 spotkań. Planowanych było znacznie więcej (2-3 razy w miesiącu), ale z uwagi na pandemię nie mogły się one odbyć. Nasze spotkania tematycznie są związane z książką lub innymi formami wypowiedzi pisanej. Podczas spotkań dyskutujemy na wybrany temat, uczestnicy dzielą się swoimi spostrzeżeniami. Kilku uczestników dzieli się regularnie swoimi notatkami, zapiskami, wierszami.

W tym roku uczestnicy WTZ brali udział w dwóch bibliotecznych wydarzeniach. Pierwszym było Narodowe Czytanie. Podczas dwóch kolejnych spotkań omawialiśmy wspólnie „Balladynę”. Następnie uczestnicy stworzyli ilustracje do ballady. W bibliotece (4 września) zorganizowaliśmy uroczyste otwarcie wystawy rysunków do „Balladyny” Słowackiego. Wystawę można było oglądać przez kolejne dwa tygodnie w naszej bibliotece.

Drugim wydarzeniem, w którym brali udział czytelnicy WTZ były zajęcia ramach Projektu „Sensacja w bibliotece, Kowary w kryminale!” (Projekt realizowany przez MBP Kowary: Partnerstwo dla książki) Zorganizowaliśmy dwudniowe warsztaty dla pt. „Spotkania z sensacją w teatrze kamishibai”. Podczas spotkań była na nowo odczytywana, interpretowana i ilustrowana sensacyjno – kryminalna bajka o Czerwonym Kapturku.

Podczas spotkań rozmawialiśmy o różnych konwencjach literackich. Powstały opowiadania sensacyjne na kanwie historii Czerwonego Kapturka. Owocem spotkań były ilustracje do wymyślonej przez uczestników fabuły, które można „odczytać” w teatrze Kamishibai.

Mimo pandemii i niemożności regularnych spotkań z uczestnikami WTZ, nasi pracownicy mają z nimi regularny kontakt poprzez wychowawców. Proponujemy do wspólnego czytania wybrane książki.

Seniorzy: Seniorzy stanowią najliczniejszą grupę naszych czytelników. Jest to grupa, którą staramy się aktywizować. Działania te są długofalowe i skoncentrowane na zmianie nawyków. Starsi czytelnicy są przyzwyczajeni tylko do wypożyczania książek, nie udzielają się w bibliotece, niewielu z nich korzysta z dodatkowej oferty, którą staramy się dostosowywać specjalnie dla nich. Obserwujemy, że coraz chętniej przychodzą na spotkania z pisarzami i podróżnikami. Biblioteka niestety z racji swoich warunków lokalowych nie jest w stanie zapewnić miejsca niezbędnego do zorganizowania warsztatów, czy specjalnych zajęć dla seniorów. Stworzenie odpowiedniej oferty dla seniora jest dla nas priorytetem w kolejnych latach naszej działalności.

X. Promocja książki i czytelnictwa

W 2020 roku Miejska Biblioteka publiczna prowadziła działalność kulturalno – edukacyjną promującą książki, czytelnictwo i Bibliotekę. W swoich kulturotwórczych przedsięwzięciach Biblioteka proponowała wartościową literaturę i jej twórców. Organizowała spotkania autorskie, promocje książek, konkursy literackie, zajęcia edukacyjne dla dzieci, lekcje biblioteczne, warsztaty pisarskie, spotkania edukacyjne dla dorosłych, akcje czytelnicze. Biblioteka ze swoją ofertą wychodzi poza swoje mury. Spotykamy się w przedszkolach i szkołach. Poprzez rozliczne przedsięwzięcia kowarska biblioteka starała się zwiększać zainteresowanie książką, kształtować gusty czytelnicze, uczyć odbioru literatury, a także zachęcać do podejmowania własnych prób pisarskich. Niewątpliwym sukcesem naszej Biblioteki jest bardzo dobra współpraca z placówkami przedszkolnymi i szkolnymi. Dzięki temu możemy promować czytelnictwo wśród najmłodszych, rozwijać kompetencje czytelnicze dzieci starszych i młodzieży. Jesteśmy instytucją wspierającą system edukacyjny, dzięki czemu mamy realny wpływ na kształtowanie zainteresowań dzieci i młodzieży.

W 2020 roku zorganizowaliśmy (w Bibliotece głównej i Filii Nr 1 w Wojkowie) 102 różnego rodzaju spotkań, wydarzeń, zajęć bibliotecznych. Łącznie w spotkaniach tych wzięło udział 670 osób. Osób obserwujących biblioteczne imprezy organizowane online obserwowało 31502 osoby.

Wybrane wydarzenia w bibliotece w 2020 r.:

1) Zajęcia promujące czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży

- Dzień babci i dziadka – spotkanie rodzinne w Wojkowie
- Baśnie osobliwe – głośne czytanie w bibliotece. Spotkanie grupy młodzieżowej
- Spotkanie z legendą – cykl spotkań (PP Nr 1)
- Z baśniami za pan brat – cykl spotkań (PP Nr 1)
- Poznajemy bibliotekę (PP Nr 1)
- Tropami wiosny (PP Nr 1)

Propozycje online: na stronie internetowej i Fb biblioteki prowadziliśmy akcję Zostań w domu z biblioteką (ciekawostki, konkursy, informacje dotyczące szeroko pojętej kultury). Promowaliśmy książki w sposób aktywny (np. głośne czytanie)

2) Ferie w bibliotece/ imprezy edukacyjno- kulturalne dla dzieci

- „Ferie z Hobbitem” zajęcia dla dzieci i młodzieży przeprowadzone w Wojkowie;

3) Zielone wakacje w bibliotece/ imprezy edukacyjno- kulturalne dla dzieci

Z uwagi na ograniczenia epidemiczne wszystkie zajęcia wakacyjne odbyły się w plenerze. Współpracowaliśmy w organizowaniu zajęć z nadleśnictwem Śnieżka. Wszystkie zajęcia były prowadzone w oparciu o książki przyrodnicze a zajęcia dotyczyły poznawania tajników przyrody i ochrony przyrody. Wykorzystując zieloną przestrzeń odbywały się również zajęcia ruchowe. Spotkania przeprowadziliśmy w trzech grupach wiekowych: do 5 lat. Od 6 do 10 i od 10 do 16. Dział

4) Dyskusyjny Klub Książki edukacyjno- czytelnicze dla dzieci

- Spotkania grupy dzieci 9-12 lat.
- Spotkania młodzieży 13-17 lat.

Odbyło się 26 spotkań DKK. Spotkania były organizowane w formie tradycyjnej (dopóki pozwalały warunki) i w formie online. W plenerze zorganizowaliśmy również

W ramach spotkań z młodzieżą zorganizowaliśmy wspólnie z członkami DKK Piknik czytelniczy, który odbył się w plenerze. Podobnie, również w plenerze zorganizowany został Konkurs na Literackie danie. Beneficjentami tego konkursu były dzieci i młodzież.

Dyskusyjny Klub Książki

Dyskusyjne Kluby Książki tworzą czytelnicy w różnym wieku, których łączy pasja czytania i poznawania nowych książek. DKK działają w ramach ogólnopolskiego projektu Instytutu Książki, który promuje czytelnictwo. Klubowicze spotykają się raz w miesiącu, dyskutują o wybranej książce, którą przeczytali wcześniej, wspólnie tworzą recenzje omawianej pozycji. W naszej Bibliotece mamy jeden młodzieżowy klub, który działa w filii bibliotecznej w Wojkowie.

5) Spotkania autorskie

- Przemysław Semczuk – spotkanie tradycyjne
- Wojciech Chmielarz – spotkanie online

6) Akcje /projekty / imprezy kulturalne, edukacyjne

- Ogólnopolska akcja „Mała książka – Wielki Człowiek” skierowana do dzieci przedszkolnych, druga edycja
- Żonkile – akcja edukacyjna we współpracy z Muzeum Żydów Polskich Polin w Warszawie
- Narodowe Czytanie. Akcja głośnego czytania „Balladyny” Juliusza Słowackiego we współpracy z Teatrem 55, MOKiem i WTZ. Inscenizacja fragmentów „Balladyny” w muszli koncertowej w Kowarach.
- Projekt „Sensacja w bibliotece! Kowary w kryminale”
- Spotkanie ekologiczne – poznaj smog. Spotkanie edukacyjne dla mieszkańców Kowar.
- Tydzień Bibliotek – spotkania interaktywne, konkurs przeprowadzone online.

7) Biblioteka Podróżnika/ imprezy edukacyjne, integrujące mieszkańców Kowar

Ze względu na ograniczenia spowodowane pandemią zorganizowaliśmy jedynie dwa spotkania podróżnicze:

- Bajkał. Lodowa kraina – Małgorzata Ciepla
- W krainie u bogów czyli najwyższe góry Grecji – Ryszard Rzepczyński

Biblioteka Podróżnika

to inicjatywa naszej Biblioteki, która powstała cztery lata temu. Spotkania z podróżnikami, przewodnikami, miłośnikami przygód ma przede wszystkim na celu integrację

społeczności lokalnej, zaspakajanie potrzeb poznawczych i intelektualnych mieszkańców Kowar oraz poznanie różnych zjawisk wielokulturowych.

8) Zajęcia we współpracy z Warsztatami Terapii Zajęciowej

- Spotkania czytelnicze w bibliotece skierowane do uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej.
- Współpraca w Narodowym Czytaniu – Wystawa ilustracji do „Balladyny”
- Uczestnictwo w projekcie „Sensacja w bibliotece! Kowary w Kryminale”
- *Spotkania z uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej*

To inicjatywa naszej Biblioteki, którą podjęliśmy w 2019 roku. Potrzeba utworzenia zajęć bibliotecznych wyszła od kierownictwa WTZ w Kowarach. Szybko podjęliśmy decyzję o zorganizowaniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Początkowo zajęcia odbywały się raz w miesiącu. Jednakże, uczestnicy warsztatów deklarowali chęć częstszego uczestnictwa w działaniach Biblioteki. Dlatego zdecydowaliśmy się na organizację działań co trzy tygodnie. Jest to kolejny sukces naszej Biblioteki. Naszym celem jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości kontaktu przede wszystkim z książką ale także nauką, sztuką i rozrywką. Chcemy wspomagać i ukierunkować rozwoju osoby niepełnosprawnej intelektualnie poprzez ukazanie znaczenia wartości w życiu każdego człowieka opierając się na dobrze dobranej literaturze.

9) Spotkania autorskie:

1. Przemysław Semczuk
2. Wojciech Chmielarz

10) Warsztaty pisarskie dla młodzieży

1. Warsztaty literackie dla młodzieży –Przemysław Semczuk
2. Literacka bestia nadchodzi. Warsztaty kreatywnego pisania dla młodzieży – Krzysztof Koziółek.
3. Literacka Mapa Kowar – to efekt pracy uczniów Liceum Ogólnokształcącego, którzy wzięli udział w projekcie „Sensacja w bibliotece! Kowary w Kryminale”. Mapę można znaleźć na stronie biblioteki www.mbpkowary.pl

W okresie wrzesień – listopad 2020 roku prowadziliśmy w naszej w bibliotece intensywne działania warsztatowe w związku z realizacją projektu „Sensacja w bibliotece, Kowary w kryminale!”, który został dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, uzyskanych z dopłat ustanowionych w grach objętych monopolem państwa, zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

16 września odwiedził nas dziennikarz i autor kryminałów Przemysław Semczuk, który spotkał się z młodzieżą z naszego kowarskiego liceum na warsztatach pn. „Jak zacząć pisać?” Podczas prezentacji i dyskusji uczestnicy spotkania wspólnie pochylili się nad najciekawszymi wątkami kryminalnymi w bestsellerach światowej sensacji, a nasz Gość podzielił się wiedzą na temat pracy dziennikarza i reportażysty kryminalnego. W tym samym dniu odbyło się otwarte spotkanie autorskie z panem Semczukiem, w którym brali udział mieszkańcy Kowar.

Uczniowie klas 7 i 8 ze Szkoły Podstawowej nr 3 oraz młodzież z ZSO uczestniczyli 25 września w dwóch turach warsztatów pn. „Literacka bestia nadchodzi” prowadzonych przez Krzysztofa Koziółka, autora kryminałów, których akcja dzieje się również w Kotlinie Jeleniogórskiej. Oprócz ciekawej porcji wiedzy na temat tajników pracy pisarza poczytnych powieści kryminalnych, uczestnicy warsztatów mieli okazję spróbować własnych sił w konstruowaniu fabuły własnego opowiadania kryminalnego.

W październiku, również w ramach Projektu „Sensacja w bibliotece, Kowary w kryminale!” udało nam się przeprowadzić dwudniowe warsztaty dla osób niepełnosprawnych z kowarskich WTZ pn. „Spotkania z sensacją w teatrze kamishibai”. Podczas spotkań była na nowo odczytywana, interpretowana i ilustrowana sensacyjno – kryminalna bajka o Czerwonym Kapturku. Powstałe ilustracje do teatru kamishibai można zobaczyć w formie wystawy internetowej na naszej stronie www.mbpkowary.pl.

Na kolejnych warsztatach, pod nadzorem eksperta i fotografa Wojciecha Miatkowskiego, młodzież przygotowywała – to już w listopadzie – interaktywną „Literacką mapę Kowar”, której premiera na naszej stronie już wkrótce. Młodzi aktorzy nagrywali materiał filmowy o miejscach (oczywiście z terenu naszego miasta) opisanych w powieściach kryminalnych, z którego, po późniejszym montażu, zostanie stworzona interaktywna kryminalna mapa Kowar.

Książka na telefon

Seniorzy, osoby chore i niepełnosprawne mogły skorzystać z usługi "Książka na telefon", czyli dostarczania wybranych pozycji do domu. Pracownicy biblioteki umawiali się po odbiór przeczytanych i dostarczenie nowych książek do domu tym osobom, które zgłosiły takie zapotrzebowanie.

XI. Projekty:

1. Dofinansowanie z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, Priorytet 1 – zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych. Koszt całkowity – 20000,00; Dofinansowanie MKiDN – 7000,00zł; Wkład własny ze środków Gminy Kowary – 13000,00 zł
2. Projekt partnerstwo dla książki - „Sensacja w bibliotece, Kowary w kryminale!”, dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Koszt całkowity – 10350,00; Dofinansowanie MKiDN – 8 700,00zł; Wkład własny ze środków Gminy Kowary – 1650,00 zł
3. Kontynuacja projektu Instytutu Książki „Mała Książka - Wielki Człowiek” – kierowanego do trzyletnich czytelników biblioteki i ich rodziców.
4. Przystąpienie do kolejnej edycji projektu Instytutu Książki „Mała Książka - Wielki Człowiek” kierowanego do dzieci przedszkolnych i ich rodziców.
5. System biblioteczny MAK +

XII. Współpraca:

Biblioteka współpracuje z następującymi jednostkami:

1. MOK Kowary
2. Teatr 55
3. Szkoła Podstawowa nr 1
4. Szkoła Podstawowa nr 3
5. Zespół Szkół Ogólnokształcących
6. Przedszkole Publiczne nr 1
7. Prywatne Przedszkole i Żłobek Krokodyl Schnappi.
8. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kowarach
9. Urząd Miejski w Kowarach.

XIII. Wpływ Covid – 19 na dostępność biblioteki i świadczonych w niej usług dla specjalnych grup użytkowników

Mimo pandemii i skróconych godzin do obsługi czytelników, z naszych danych statystycznych wynika, że w stosunku do roku ubiegłego, mieliśmy więcej wypożyczeń i więcej użytkowników. Wzrosła nam również liczba czytelników. Pomimo pandemii czytelnicy powyżej 60 roku życia nie rezygnowali z przyjscia do biblioteki. Z naszych

obserwacji wynika, że tylko nieliczne osoby nie pojawiły się w tym roku osobiście w bibliotece. Często, zamiast nich przychodził ktoś z rodziny. Wprowadziliśmy również usługę na telefon, z której starsi czytelnicy często i chętnie korzystali. Mimo obostrzeń i pandemii nie straciliśmy czytelników.

Nie było zachorowań na Covid wśród naszego personelu. Oprócz okresów, w których biblioteka była zamknięta zgodnie z rozporządzeniem ministra i dwóch tygodni dodatkowo (decyzją burmistrza miasta), nie byliśmy zmuszeni do zamknięcia biblioteki na dłużej. Środki ostrożności, sposób zabezpieczeń pracowników i czytelników, mamy nadzieję, okazał się na tyle skuteczny, że uniknęliśmy dodatkowego zamknięcia biblioteki.

Niestety pandemia wpłynęła na inne nasze działania (spotkania czytelnicze, spotkania z autorami, warsztaty dla dzieci). Uczestnictwo w imprezach i wydarzeniach online ma mały zasięg wśród naszych użytkowników. My sami borykamy się z problemami natury technicznej i personalnej, dlatego przygotowanie np. spotkania, szkolenia itp. jest dla nas dużym wyzwaniem. W tej materii współpracujemy z Miejskim Ośrodkiem Kultury, który może zapewnić profesjonalny sprzęt, obsługę. Dzięki temu możemy być aktywni w miarę naszych możliwości.

Obserwujemy natomiast jeszcze inny aspekt tej sytuacji. To szczególnie widać w naszej filii biblioteki w Wojkowie. Wojków jest dzielnicą Kowar oddaloną nieco od samego centrum. Zamieszkuje ją niewielka społeczność. Na około 700 mieszkańców dzielnicy nieco ponad 100 osób jest czytelnikami biblioteki. Mimo tego filia stanowi od kilku lat centrum tej społeczności. Organizujemy tam głównie spotkania dla dzieci i młodzieży, rodzinne warsztaty i pikniki. Dla starszych jest to miejsce, które wyróżnia się na mapie Wojkowa bo jest kojarzone z aktywnością kulturalną i miejscem bezpiecznym. Do tej pory seniorzy Wojkowa oprócz bardzo regularnych wizyt po książki nie przejawiali chęci do uczestnictwa we wspólnych spotkaniach. Być może pandemia to zmieni. Obserwujemy, że czytelnicy bardzo chcą bezpośredniego kontaktu. Długie rozmowy przez telefon, rozmowy „na progu” biblioteki. Nasze propozycje wspólnych spotkań dla seniorów, herbatek, spotkań przy książce „ po pandemii” (lub „ kiedy już będzie można”) spotyka się z bardzo dużym entuzjazmem, którego wcześniej nie obserwowano.

Również młodzież regularnie odwiedzająca bibliotekę (głównie filię) wykazuje potrzebę przychodzenia do nas nadal. Podczas wakacji organizowaliśmy zajęcia dla dzieci w plenerze. Dzięki temu nie mieliśmy przerw w naszych kontaktach. W Wojkowie działa młodzieżowy

DKK dla dwóch grup wiekowych. Nasze spotkania DKK odbywały się (przed pandemią) raz w miesiącu, na początku pandemii spotkania odbywały się co tydzień (online), po wakacjach – co dwa tygodnia (również online).

XIV. Podsumowanie:

Omówienie aktualnych problemów występujących w realizacji zadań statutowych.

Aktualne problemy, które występują w realizacji zadań statutowych od 2019 roku nie zmieniły się. Pożądane zmiany mogą przynieść plany gminy Kowary na najbliższe lata. Biblioteka Miejska zgłosiła uwagi do *Programu Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021-2030 w odniesieniu do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach*. Braliśmy również udział w rozmowach dotyczących kształtu i kierunków rozwoju biblioteki na najbliższe lata.

1. Status formalno – prawny biblioteki.

W 2020 roku nie uległ zmianie status formalno – prawny biblioteki. Nie uległy również zmianie najważniejsze dokumenty Biblioteki tj., statut i regulamin organizacyjny. W 2020 roku zostały wprowadzane zalecenia audytora (audyt z grudnia 2019 r.) dotyczące prowadzenia dokumentacji Biblioteki i nieprawidłowości wskazanych w tejże dokumentacji.

2. Sieć placówek bibliotecznych.

W 2020 roku nie zmieniła się sieć biblioteczna na terenie Kowar. Kształt i przestrzeń naszego miasta ma duży wpływ na jakość życia mieszkańców. Z uwagi na starzejące się społeczeństwo należy już dziś zastanawiać się nad jakością życia osób starszych a przede wszystkim nad dostępnością nie tylko do ośrodków użyteczności publicznej, ale także do instytucji kultury. Biblioteka Główna jest usytuowana przy ulicy Szkolnej, obsługując cały obszar miasta, jedna filia biblioteki obsługuje obszar Wojkowa. Utrudniony dostęp mają m.in. mieszkańcy Krzaczyń, okolic ulicy Wiejskiej i Podgórze a także okolic ulicy Jeleniogórskiej. Pytanie, które należy sobie postawić to, czy sieć biblioteczna w Kowarach jest pełna i czy odpowiada potrzebom czytelniczym mieszkańców Kowar.

3. Problemy lokalowe Biblioteki, ich wpływ na organizację pracy i dostępność do usług bibliotecznych.

Obecnie Biblioteka Główna z wypożyczalnią i czytelnią, mieści się w budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach. Zajmuje aktualnie dwa pomieszczenia o łącznej powierzchni 83,49 m².

W związku ze zmieniającą się strukturą demograficzną naszego miasta (wzrost liczby osób starszych), problemem staje się lokalizacja Biblioteki. Bibliotekarze coraz częściej odbierają sygnały od czytelników o utrudnionym dostępie do Biblioteki (podejście pod górę, które jest już niemożliwe dla osób starszych i chorych, brak możliwości odpoczynku po drodze, brak środków komunikacji, oddalenie od centrum, w którym zazwyczaj każdy bywa). Czytelnicy, którzy nie mają wsparcia w rodzinie, sąsiadach mogących udzielić pomocy, rezygnują z usług Biblioteki. Dlatego warte jest rozważenie zmiany lokalizacji Biblioteki, na bardziej dostępną dla większości mieszkańców Kowar. Taką, którą mieszkańcy najczęściej odwiedzają (przy sklepach, instytucjach miejskich).

Przestrzeń wypożyczalni jest ograniczona przez regały z książkami. Regały są przeciążone, mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla pracowników i czytelników. Bibliotekarze nie mają miejsca na prawidłowe przechowywanie zbiorów, z zachowaniem wszelkiej dbałości o materiały biblioteczne nie mówiąc już o estetyce. W wypożyczalni nie ma miejsca na ekspozycje wybranych książek, ustawienie gabloty, zorganizowanie wystawy książek lub wystawienie bieżących czasopism.

W tym samym pomieszczeniu jest wygospodarowany kąt (za szafą) na miejsce „socjalne dla pracowników” oraz miejsca dla poszczególnych pracowników: dyrektora, księgowej, bibliotekarzy (przy kolejnych biurkach). Prace wymagające skupienia, uwagi, koncentracji (m. in. organizacja pracy biblioteki) odbywają się na oczach czytelników. W Bibliotece nie ma osobnego miejsca do gromadzenia, opracowywania, ubytowania zbiorów. Również te zadania, są realizowane w tym samym pomieszczeniu, co wypożyczanie. Dyrektor ma bardzo ograniczoną możliwość zastosowania przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Takie warunki pracy stanowią zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania biblioteki, pracy i organizacji. Nie wpływają również pozytywnie na wizerunek Biblioteki.

Biblioteka nie posiada przestrzeni dla najmłodszych czytelników. Jest to niestety ze szkodą dla naszych usług, bo najmłodszy czytelnik wymaga specjalnych bodźców (kolor, faktura, przestrzeń) i specjalnego traktowania. Namiastkę takiej przestrzeni spróbowaliśmy stworzyć w czytelni biblioteki. Jednak, również ze względu na ciasnotę, brak możliwości

stałego otwarcia czytelni dla użytkowników, ograniczamy się tylko do prowadzenia zajęć bibliotecznych zorganizowanych. W czytelni takie spotkania organizowane są dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Liczba osób uczestniczących jest zwykle ograniczona do max 15 osób. Brak miejsca i mało atrakcyjny desing wyklucza nas spośród wybieranych i odwiedzanych instytucji.

Ze względu na bardzo ograniczoną przestrzeń, nie możemy poszerzać swojej oferty. Aktywności, które moglibyśmy rozwijać w bibliotece (nauka, praca indywidualna, grupowa, warsztaty, spotkania, konferencje, pierwsze kontakty z książką, praca z komputerem, prezentacje, wystawy), dziś są możliwe w bardzo ograniczonej formie, na tyle, na ile pozwalają nam warunki lokalowe i personalne.

W związku z tym, że pomieszczenia Biblioteki znajdują się w budynku, który nie jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, Biblioteka nie może w pełni dostosować się do realizacji Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

4. Pracownicy biblioteki.

Obecny poziom zatrudnienia nie zabezpiecza potrzeb Biblioteki. Natomiast wykształcenie i kwalifikacje pracowników merytorycznych i administracji są zgodne i wystarczające do zajmowanych stanowisk.

Trzech pracowników merytorycznych (w tym dyrektor biblioteki) obsługuje dwie placówki biblioteczne (Bibliotekę główną i Filię). Mimo wysokiej dostępności naszej Biblioteki głównej (otwarta od poniedziałku do piątku, od 10.00 do 18.00 – 40 h) i filii (trzy razy w tygodniu – 10 h) możliwość korzystania z Biblioteki może być ograniczona. Deklarowane godziny otwarcia Biblioteki nie uwzględniają bowiem ograniczeń wynikających z urlopów, zwolnień lekarskich, wyjazdów szkoleniowych itp. Mimo najwyższej dbałości o zapewnienie ciągłości pracy obu placówek może zdarzyć się ograniczenie godzin pracy bądź czasowe zamknięcie placówki. Konsekwencją takich działań może być spadek czytelnictwa.

Biblioteka nie zatrudnia pracowników administracyjno - gospodarczych ani technicznych. Obowiązki z zakresu działań administracyjnych, gospodarczych, kadrowych spoczywa na pracownikach i dyrektorze biblioteki, co może stanowić zagrożenie dla ciągłości, terminowości i jakości wykonywanych zadań.

W związku z automatyzacją systemów bibliotecznych a także systemów księgowo - kadrowych, zakupem sprzętu komputerowego niezbędnego do pracy bibliotekarzy oraz pracownika administracji, pojawia się problem zabezpieczenia sprzętu i naszych baz danych. Zachodzi zatem potrzeba zatrudnienia informatyka bądź bibliotekarza systemowego, których zadaniem byłoby czuwanie nad prawidłowym działaniem sprzętów komputerowych i systemów, które są niezbędne do pracy Biblioteki.

W związku z systematycznym rozszerzaniem naszej działalności, powiększeniem zakresu obowiązków głównej księgowej również stajemy przed koniecznością zwiększenia etatu na tym stanowisku.

5. Zbiory biblioteczne.

Z uwagi na bardzo minimalistyczną osadę biblioteki i brak miejsca, biblioteka nie gromadzi zbiorów specjalnych: audiobooków, zbiorów muzycznych ani filmów. Niestety Biblioteka nie posiada w swoich zbiorach zbyt dużej ilości książek z serii Wielkie Litery, które są dedykowane osobom słabowidzącym (m.in. seniorom) i posiadają specjalną czcionkę, skład i kontrast, chroniący wzrok i ułatwiający czytanie. Głównym powodem jest brak miejsca na gromadzenie tego rodzaju książek, które są rozmiarowo grubsze i większe od przeciętnej książki.

Liczba tytułów czasopism jest ograniczona przede wszystkim z powodu braków lokalowych. Czytelnia, którą dysponuje biblioteka jest wykorzystywana jako sala spotkań dla grup zorganizowanych (przedszkola, szkoły), nie jest to jednak miejsce sprzyjające cichej lekturze, pracy i nauce. Ciasnota pomieszczenia nie pozwala na zaaranżowanie przestrzeni w taki sposób, aby stanowiła ona dogodne miejsce dla osób chcących przeglądać codzienną prasę, miesięczniki czy pisma branżowe w murach czytelni Biblioteki. Mimo iż, wielokrotnie czytelnicy zgłaszają potrzebę organizacji takiego miejsca w naszej Bibliotece, z powodu trudnych warunków lokalowych, nie jesteśmy w stanie wyjść naprzeciw oczekiwaniom naszych czytelników.

Sprawozdanie merytoryczne sporządził:

Dyrektor: Danuta Bunij